

THE WANDERS OF DESIGN

Szöveg Text by **Tillinger Zsófi**
Fotó Photography by **Mátyássy Jónás**

Inkább romantikus, mint technokrata – **Marcel Wanders** a dizájn elmúlt 25 évének egyik legkiemelkedőbb szereplője. A holland tervező megalapította a világ egyik vezető formatervező stúdióját, részt vett több mint 1900 ikonikus projekt megvalósításában, alkotásait kiállították a világ legnevesebb múzeumaiban, és a szakma egyik legjelentősebb formálójává vált, miután kicsapták az eindhoveni dizájnakadémiáról – nem sokkal később cum laude diplomázott az Arnhem Művészeti Intézetben, illetve bevásárolták az európai „Változás 25 vezető alakja” közé. Marcel Wanders hisz a szeretetteljes környezetben, a mindennapok szenvedélyében és legizgalmasabb álmaink életre hívásában. „A humanizmus kortárs reneszánsz tervezőjével” szemben ülök a Ritz-Carlton Budapest kávézójában, aki annak ellenére, hogy a világ legbefolyásosabb formatervezői közé tartozik, ugyanolyan epedezve várja a reggeli cappuccinóját, mint bárki más.

More romantic than technocratic, **Marcel Wanders** has been a paramount figure of design in the past 25 years. Establishing a leading product and interior design studio, the Dutch designer has been credited with ca 1900+ iconic projects, exhibited in the world's most prominent museums and has been shaping the world's design industry ever since he was expelled from the Design Academy Eindhoven – and graduated cum laude immediately after from the Institute of the Arts Arnhem. Selected as one of Europe's '25 leaders of change', Marcel Wanders believes in creating an environment of love, living with passion and making our most exciting dreams come true. The designer of "Contemporary Renaissance of Humanism" is sitting charming as ever in the café lounge of Ritz-Carlton Budapest – and despite being one of the world's most influential designers, he craves his morning cappuccino as much as anyone else does.

Ez nem az első alkalom, hogy Budapesten jársz; 2016-ban magyar formatervező hallgatók számára megalapítottad a Marcel Wanders Dizájn Díjat, melyet tavaly személyesen is adtál át Budapesten. Mi hoz ez alkalommal a magyar fővárosba?

Két évvel ezelőtt szerettem bele Budapestbe, és azóta egyre gyakrabban jövök vissza. Ez egy elképesztően szép és vibráló város, rendkívül gyönyörű attribútumokkal. Imádom az építészetét, ahogy a Duna keresztül folyik a városon, de legfőképpen, hogy mindig tele van energiával. Érezhető, mikor az embernek ott kell lennie egy bizonyos városban. Ahogy a város megtörténik, itt és most. Budapest egyre inkább kinyílik, nemzetközileg ismertté válik, a város kortárs módon mutatja meg magát a világnak, mindeközben valóban változik – és pontosan erre van szüksége a dizájnereknek.

Azt rebesgetik, hogy egy bizonyos együttműködés miatt vagy itt... Belepillanthatunk a budapesti terveidbe?

Igen, mesterkedünk valamiben. Még nem mondhatom el, mi az, de annyit elárulok, hogy rosszban sántikálunk – ahogy azt kell! (nevet) Komolyra fordítva, ez egyelőre bizalmas, de biztosíthatok mindenkit, hogy hamarosan csodálatos dolgokat fogunk itt, Budapesten csinálni – és nemsokára megismerhetitek a „BudaBaroN”.

Általában inkább romantikusnak valdod magad, semmint renegádnak vagy technokratának.

Ugyan a technológián keresztül elérhetünk eredményeket, de engem az emberi faktorok jobban foglalkoztatnak, mint a technokrácia. Úgy vélem, a technológiának kell minket szolgálnia, nem pedig fordítva. A formatervezés a racionalizmus fázisában van, mely önmagunknak egy sokkal kisebb változatát kínálja. Mi, emberek roppant érdekes lények vagyunk! Érzelmesekek, spirituálisak, tehát nem mindig racionálisak. És ez a legkirályabb, az egyik legfantasztikusabb dolog bennünk! Ezért úgy vélem, a formatervezésnek is tükröznie kell, hogy sokkal több minden van bennünk a pusztán racionalitásnál.

Egyszer azt nyilatkoztad: „Nem az iparért, hanem az emberekért dolgozom.” Van egy konkrét vagy képzeletbeli személy a fejedben, amikor egy bútort vagy belső teret tervezel?

Igen, gyakran képelem el azokat, akiknek tervezek. De emellett persze a termékgyártás üzlet is. Végül soron viszont nem azért dolgozunk, hogy az üzleti világot boldogítsuk. A cégeknek hihetetlenül keményen kéne dolgozniuk azon, hogy ők tegyenek boldoggá minket; s hogy egyszerű, egyedi és csodálatos termékeket készítsenek! Éppen ezért tervezőként nem az iparért, hanem az emberekért munkálkodom.

A munkád a funkcionalitás és industrializmus helyett inkább a szépségre és egyediségre koncentrál. Ebben az értelemben mondhatjuk, hogy a munkáid hedonisták – céljuk nemcsak a praktikusság, hanem az is, hogy örömet szerezzenek.

Úgy látom, hogy a hedonista értékeket kritikus szemmel vizsgálják, és ez helytelen. Képesek vagyunk gondoskodni magunkról és szeretteinkről anélkül, hogy kárt tennénk a nagyobb eszmében. A hedonizmus egoizmust sugalmaz, de ennek nem kell feltétlenül így lennie.

This is not your first time in Budapest; you have established the Marcel Wanders Design Award for Hungarian design students in 2016 – and gave the awards personally to the winners last year in Budapest. What brings you to our capital this time?

I fell in love with Budapest two years ago and since then I'm here more and more often. It's a really nice and vibrant city, with extremely beautiful qualities. I love the architecture, the way the river Danube flows through the city – and most of all, how the energy is up! You can feel when a certain city is the place where you have to be. How it's happening. Right there, right now. Budapest is opening itself up, it is recognized internationally, the city shows itself to the world in a contemporary way; overall, it really changes – and this is what design needs and can support.

I heard some rumors that you are doing a certain collaboration in this certain place... Can we have a glimpse into your plans in Budapest?

Yes, we are up to something! I can't tell you what it is yet, but we are up to no good – like we should! - laughs. - Seriously, it's kind of confidential right now. But I can assure you we are going to do wonderful things here in Budapest pretty soon! At the moment we are secretly preparing the creation of a wonderful project. Unfortunately you will need a bit of patience, but soon we will all know “The BudaBaroN”.

You tend to describe yourself as a romantic rather than a renegade or a technocrat.

Technology has done great things for us, but ultimately I am more interested in humanity than technocracy. I believe technology should serve us, not the other way around. We, humans are really interesting beings! We are emotional, spiritual, we doubt, we feel – therefore we are not always rational. And that is truly the best things about us! Design is suffering of rationalist dogmas, and rationalism has therefore created a smaller version of ourselves. Hence I believe design should reflect that we are far more than just rational.

You once said “I don't design for industry, but for individuals”. Do you have someone, a figure or an imaginary person in your mind when designing a piece of furniture or an interior?

I do product design. It's business. But at the end we don't create work to make business happy. Companies should sweat and work incredibly hard to make us happy, to make great, unique, wonderful products! I don't work for companies; I work for people. Ultimately my work will not be appreciated by everyone, yet I will exclude no one.

Your design focuses on beauty and individuality rather than functionality or industrialism. In that sense we could say that your pieces are hedonistic – aiming to please rather than to barely function.

I think hedonistic values are under scrutiny and that is a pity. We can take care of ourselves and the people we love without being disruptive to the bigger cause. Hedonistic is often explained as egocentric, but it doesn't have to be. Taking the world serious and show it respect starts with taking yourself serious and showing yourself respect.

”
**Fantasztikus az
 életem.
 Vannak álmaim,
 melyeket követhetek.
 Ez hedonista?
 Akkor bizony a
 legambiciózusabb
 hedonista vagyok**
 ”

„I want to create a new world of expression. More durable, more wonderful, more hedonistic”

Baccarat Le Roi Soleil

Mondrian Doha - Lounge

Hedonistának tartod magad?

Fantasztikus az életem. Vannak álmaim, melyeket követhetek. Arra tanítottam magam, hogy keményen dolgozzam azokért az álmokért, melyeket meg szeretnék valósítani az életem során. Tudom, mit akarok, és merek ezekért a vágyakért tenni. Ez hedonista? Ha igen, akkor bizony a legambiciózusabb hedonista vagyok.

A Moooi márka művészeti igazgatójaként nagyjából 50 formatervezővel dolgozol együtt. Mi egy formatervező legfontosabb tulajdonsága?

Nem mondom meg a formatervezőknek, mit csináljanak, és ők sem nekem. Inkább azt kérdezem: Mit csinálunk közösen? Hogyan tudjuk egymást támogatni? Mikor fiatal formatervező voltam, senki nem akarta elfogadni a munkámat, ezért megalapítottam a saját cégem. Ez manapság sem működik máshogy. A szakma számos nagy neve készítette el első munkáit a Moooi-ban – és erre rendkívül büszke vagyok. Mindezek az alkotók másokat is inspirálnak egy kreatívabb és még csodálatosabb élet igelésére.

Mikor azt említetd, hogy senkinek sem kellett a munkád, rögtön az eindhoveni dizájnakadémia ugrik be. Elmeséled, pontosan miért is csaptak ki?

Szerintem az a típus vagyok, akit kicsapnak. Nagyon kicsapható vagyok. Mikor a tanulmányaimat folytattam, a dizájn egy másik korszakát élte – én pedig biztos voltam benne, hogy a dizájn ezerszer érdekesebb a fehér dobozoknál, amiket az akadémián készítenünk kellett. Azt gondoltam: „Figyelj, ember! Csináljunk valami nagyszerűt, valami rendkívülit!” Húszéves voltam, naiv, kíváncsi, ambiciózus és agresszívan harcoltam, hogy beteljesítem a vágyaimat.

Hogyan fejlesztetted ki ezt a csakis rád jellemző, egyedi stílust?

Olyan világban élünk, melyben mind a mai napig a modernista dogma uralkodik, pedig az már száz évnél is régebbi. És még mindig ott van mindenhol. Ez ellen harcolok. A modernizmus számára a múltnak nincs szerepe a jövő megalkotásában. De akkor mit jelent ez a jelen számára? Ha a múlt jelentéktelen a ma számára, akkor a ma ugyanolyan jelentéktelenné válik holnapra. Egy fenntarthatóbb világot szeretnék megalkotni. Visszatekintek, és értékeket keresek – a családomban, vagy épp az országom dizájnájában. A formatervezés és az építészet elégedett a modernizmussal, mert kényelmes és racionális álláspont. De nem ilyenek vagyunk. Emberek vagyunk. Különbözünk.

Elégé munkamániásnak tűnsz.

Nem érzem, hogy dolgoznék. Soha. Ugyan egyszerre több projekten is dolgozom, több mint 50 embernek mutatok irányt, egy hotelen és számos termék tervezésén munkálkodom, na meg disszertációkon, könyveken, éttermeken... mindenben. Igen, egy kicsit tényleg túlhajszolom magam. De imádom. Azt csinálom, amire vágyom, és egyszerűen rajongok a munkámért.

Mi volt a legeszemebb, legextrémebb dizájn, ami kijött a kezeid alól?

Húsz évvel ezelőtt mi voltunk az elsők, akik 3D-nyomatóval készítettek eladható terméket, amely világszerte el is kelt. Nem hangzik túl kirívónak, ugye? De a készítés menete egy kicsit extrém volt. Beszkenneltük egy ember tüszentését, ahogy épp ott van a levegőben. Majd kinyomatattuk 3D-ben, és vázát csináltunk belőle! A váza megnyerte a WIRED fejlesztési díját is.

Do you consider yourself a hedonist?

I have a fantastic life. I have visions and dreams, which I'm able to follow. And I taught myself to work hard to realize these visions and dreams. I know what I want and I am daring to push fiercely towards these desires. Is that hedonistic? Well then, I am the most ambitious hedonist.

You are the art director of design label Moooi, working with around 50 designers. What do you consider as a designer's highest quality?

I don't tell the designers what to do – and they don't tell me what to do either. But I ask them: what should we do? How we can support us? When I was a young designer, nobody wanted to accept my work. So I made my own company. That is not different for young designers today. Numerous great names in the design world now have done their first works in Moooi – and I am really proud of that. They inspire a creative and wonderful life.

By saying nobody wanted your work, you being expelled from the Eindhoven Design Academy immediately comes to mind. How did that happen?

I think I'm just the type of guy, who gets expelled. I'm very expellable. When I studied, design was in a different phase – in school I was sure that design was more interesting than those square simple white boxes we had to make. I was like: Come on, guys! Let's do something amazing, something wonderful! I was twenty, naïve, ambitious, curious and aggressive.

How did you develop your very recognizable signature style?

We live in a world which is still, to this very day dominated by modernistic dogma. Which is hundred years old or even more. And it's still everywhere. And I'm fighting it. For modernism, the past is irrelevant when you create the future. But what does that mean for the things we create today? If the past is irrelevant today, today will be irrelevant tomorrow. I want to create a more sustainable world. I'm looking back to see what is valuable – and include the lacking history and soul in the world of design. Design and architecture are very happy with modernism, cause it's a comfortable and rational position to take. But it's not who we are. We are humans. We are different, we are more complex and interesting.

You pretty much seem like a workaholic.

I don't feel I work. Ever. Although I have a few companies, work on multiple projects, design magical apartment buildings, international hotels or even restaurants, create collections of luxurious product designs and fashion brands, write dissertations, books, everything. So yes, I do overwork a little. But I do it because I love it. I do it because I could not live without it.

What was your boldest design ever?

We made the first 3D-printed consumer-product twenty years ago, which was sold worldwide. We won the WIRED technology award with that project. It is a flowerless vase, called the “airborne snotty vase”, a 3D-printed enlargement of a 3D-nano-scan of someone's mucus flying in mid-air after a good old winter-sneeze.

Mondrian Doha - Lounge

Maison Decorté Entrance

„Célom egy új kifejezésvilág megalkotása. Tartósabb, csodásabb, hedonistább világé”

Hogy Erwin Olafot, a híres holland fényképészt és régi munkatársadat idézzem: „A szépség önmagában nem elég.” Hogy látod, miben tudja egy bútordarab túlszárnyalni a praktikusságot és a szépséget?

A gyönyörű dolgok soha nem gyönyörűek önmagukban. Másokhoz való viszonyuk teszi őket csodálatossá. A kék szín önmagában nem gyönyörű, de lenyűgöző üvegen vagy épp a rózsaszín mellett. A dolgok összefüggésekben lesznek gyönyörűek. Így a szépség a kapcsolatok tanulmányozása. Ha bútorokra nézel, felfedezheted bennük a költészetet. De ha egy belső térre tekintesz, az egyes bútorok csupán versek a költészet egészében. Rendkívül boldoggá tesz, mikor egy nagyszerű lakberendező a munkáimat használja – és nagyon szomorúvá, mikor egy kőkler teszi ugyanezt. Gyakran megtörténik (nevet), és szörnyű, mikor valami szépet egy irtó ronda térbe helyezünk: az a szép bútordarab is azonnal megszűnyul.

Your long time collaborator, famous Dutch photographer Erwin Olaf once said 'Beauty is not enough on its own'. How can a piece of furniture surpass practicality and beauty?

Things are never beautiful alone. Something is only beautiful in a relationship to something. A blue color is not beautiful alone, but it's amazing as glass, or next to pink. Things are beautiful in a context. Therefore beauty is a study of relationships. If you look at a great piece of furniture, you can feel the underlying poetry. But if you look at an interior, the furniture is only a verse in the poetry. I'm super happy when a great interior decorator uses my work – and really unhappy, if an ignorant one does. Yet it happens all the time – laughs –even a great piece of furniture can not survive ignorance.

”
*I have a fantastic life.
 I have visions and dreams, which
 I'm able to follow.
 Is that hedonistic?
 Well then, I am the most ambitious
 hedonist*
 ”

Mi a filozófiád?

Amit igazán szeretnék az életem során, az egy új kifejezésvilág megalkotása. Tartósabb, csodásabb, hedonistább és emberibb, mint amit a modernizmus diktál. Számátalan dolog befér ebbe a világba; minden másodpercben eszembe jut egy ötlet. Számomra az egyik legfontosabb dolog, hogy a világ tartósabbá váljon. Az emberek állandóan kidobnak dolgokat. Olyan tárgyakat szeretnék alkotni, melyeket az emberek nem dobnak ki. A probléma nem anyagi, hanem pszichológiai. Olyan termékeket akarok készíteni, amelyek pszichológiailag erősek, és értékeket adnak az embereknek; melyek az idő fogalmán belül készülnek, így képesek benne létezni.

Romantikusként vallod magad, de a célod a tartósság.

Ez különbség? Miben különbözik a romantikus a tartóstól?

A romantikus dolgok törékenyek, a tartósak viszont nem.

És nem a törékeny dolgokra vigyázunk leginkább? Nem tesszük őket tartóssá azzal, hogy megóvjuk őket? A romantikus dolgok lehet, hogy sebezhetőbbek – de jobban is vigyázunk rájuk. Jaques Cousteau mondta egyszer, hogy az emberek azt védik a legjobban, amit szeretnek. A szerethető tárgyak készítése szerintem fantasztikus ökológiai lépés.

A dizájn hercegének hívnak, és az európai „Változás 25 vezető alakja” közé is bekerültél. Milyen titlust adnál saját magadnak?

Olyan géniuszok választottak kedvenc tervezőjüknek, mint Karl Lagerfeld, Beyoncé és Philippe Starck, ami nagyon nagy megtiszteltetés. Az elmúlt évtizedben mindenféle megjelent rólam a nemzetközi sajtóban. Több mint ötven ilyen címkét adhatnék neked. Úgyhogy köszönöm, de nem választanék magamnak titlust. Önmagam vagyok. Csak én. Se több. Sem kevesebb. Önmagam vagyok, teljesen. Remélem, ez elég.

What is your philosophy?

I want to create a new world of expression. More durable, more wonderful, more hedonistic and humanistic. And lot of things fit into this; I get inspired every second. One of the utmost important thing for me is to make the world more durable. People constantly throw away things. I would like to make a body of work, which people don't want to throw away anymore. A large part of our ecological problem is not material, but psychological. I want to make products, which are psychologically strong. And add values to people's life longterm. I want to embed inside the notion of time and therefore make environments able to live in time.

You say you are romantic, but you aim for durability.

Is that something different? How is romantic different than durable?

Romantic is fragile, durable is not.

And isn't it the fragile things we take care of the most? Aren't we making them durable by protecting them? Romantic things might be more vulnerable, but then they are more protected. It was Jaques Cousteau who said: "People will always protect what they love". Just making things loved is a fantastic first ecological step.

You were dubbed as the "the world's Prince of Design" and as one of Europe's "25 leaders of change." What title would you give yourself if you had to?

I have been chosen favorite designer of creative geniuses like Karl Lagerfeld, Beyoncé and Philippe Starck – which means a lot to me. International newspapers have written everything throughout the past decades. I could give you more than fifty of these descriptives. I wouldn't choose a title for myself. I am me. Just me. It's not more. It's not less. I am me, fully. And I hope it's enough.